

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ZI.

Pe unu an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe an 40 fr., pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Scrierile nefrancoate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

Nr. 133.

Duminică, 15 (27) Iunie.

1886.

Nou abonament

la

„Gazeta Transilvaniei“.

Cu 1 Iulie 1886 st. v., se va începe un nou abonament, la care invităm pe toți onorații amici și sprijinitorii ai foiei noastre.

Prețul Abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni 3 fl.

„șese „ 6 „

„un an 12 „

Pentru România și străinătate:

pe trei luni 10 franci

„șese „ 20 „

„un an 40 „

Abonarea se poate face mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Abonaților de până acum li-se recomandă a însemna pe coupon numărul fașiei sub care au primită diarul.

Domnii ce se vor abona din nou să binevoiescă a scrie adresa lămurită și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea.

Brașov, 14 Iunie 1886.

Telegrafului ne anunță, că principii pretenții împreună cu fiii lor întâiu născuți au părăsit Franca. Prinții se duc! răsună ați din toate gurile în Franca.

Pentru ce? Se duc, pentru ca să se dea lumei o probă învederată, că este scisiune în Franca, că nu totu poporul consimte cu stările de față și că de aceea republica lui Grevy se teme de prezența în țară a pretenților la tron.

Nu poate fi îndoieală, că ați învrăjbite sunt spiritele în Franca. Când prințul Napoleon și fiul său cel mai mare au părăsit pământul francez, multe lacrimi de întristare au curs și mulți au fost cari le-au strigat: „La revedere!“ Prinții n-au mers împreună. Bonapartii au plecat la dreapta și Orleansii la stânga. Pe ei nimic nu i împreună, afară de sörtea comună a exiliului.

Speranțele prinților că senatul francez va respinge legea de espulsare au fost înșelate și fără să mai aștepte ordinul d'a părăsi Franca prinții s-au dus cu speranța că în curându se vor întorci la vetrele lor.

Cu espulsarea prinților cu greu își va recăștiga republica liniștea internă, de care ăce că are trebuință; cu espulsarea lor nu se pune capăt propagandei monarchiste. Acesta o știu foarte bine chiar și o însemnată parte dintre republicanii, cari au combătut legea de espulsare. Prinții rămași în Franca cu numeroșii lor aderenți vor continua și de aci înainte a lucra, încă cu mai multă stăruință, pentru restabilirea monarchiei, căci măsura guverului republican mai multă a amărit spiritele și a mărit antipatia monarchistilor contra republicei.

Afară de acesta, espulsarea n'a pricinuit nici o bucurie în Europa. Se știe, că pretenții la tronul francez dispun de mijloace enorme d'a grăbi esecutarea planului lor, înlocuirea republicei cu monarchia. Au averi colosale, sunt încurajați de relele raporturi ce există între Franca și Germania, și încâtva și între Franca și Anglia, și când acestea vor ajunge la rupere definitivă, pretenții nu vor lăsa să scape ocaziunea din mână.

Guvernul actual francez cu aderenții lui n'au adus nici un bine republicei cu legea de espulsare; ba din contră și-au încărcat sufletul cu o mare responsabilitate pentru existența republicei. Și decă cercurile politice ale Europei s'au simțit neplăcut atinse de măsura de espulsare cauza e că restabilirea monarchiei în Franca a sguduită totdeauna întreaga Europă.

Prin espulsare, republica a mărit simpatie pentru pretenții și nu e mirare decă în drumul lor s'au audiat strigăte în contra republicei și în favoarea monarchiei.

Mai fi-va ore vr' unu dintr'înși așa de norocit d'a se întorci pe tronul Franciei? Acestea e ascuns în sinul viitorului, precum a viitorului deslegare va fi și cesiunea, deopotrivă mare pentru progresul Franciei și pentru libertatea poporilor Europei, decă va mai fi vr' odată națiunea franceză așa de fericită, ca să vedă dispărându neînțelegerile dintre fiii săi spre a reda Franciei gloria și rolul din trecut.

Singura legătură ce mai legă ați pe toți Francesii între sine o constituie sacrificiile ce le aduc cu toții pentru sporirea și întărirea forțelor militare ale țării. Ori cât de mari ar fi înse sforțările în această direcțiune, pentru ca să ducă la ținta dorită, ele trebuie să fiacompaniate de o reconciliațiune a spiritelor dinăuntrul țării, de o sacrificare a intereselor de partidă pe altarul patriei. În locul urei și persecuțiilor dintre frați trebuie să vină iubirea și buna înțelegere. Numai atunci Franca poate fi sigură, că și va redobândi influința și preponderanța din acele timpuri, când era generoasă protectoare a libertății poporilor Europei.

Convențiunea consulară germano-română.

„Românul“ vorbind despre proiectul de convențiune din vorbă, după ce constată că a deșteptat în țară o adăncă îngrijire, ăce:

Istoria, și chiar bătrânii ce mai trăiesc, își aduc aminte cu spaimă de timpul, când consulii erau totu în țară, d'acei timp de umilire, când Românul chiar era silit a face supus străin, pentru că supusul străin era privilegiat ore-cum, ocrotit; d'acel timp în sfârșit, când un căpraru consular era o putere. Și toți, în țară, au vedut cu bucurie dispărându acelu timp, cu obiceiurile și cu încălcările lui asupra drepturilor de suveranitate a țerei.

Pe la 1869, ca și acum, s'au făcut încercări d'a se restabili, în țară, jurisdicțiunea consulară, și un strigăt de protestare și de indignare a isbucit din toate pepturile.

Guvernul și-a făcut datoria și jurisdicțiunea consulară n'a fost restabilă. Să ăce că statul român e parte întregantă a imperiului otoman și deci și lui trebuia să i se aplice capitulațiunile consulare încheiate de Pörtă cu puterile europene.

S'a dovedit atunci, că nedreptă era pretențiunea, căci capitulațiunile priviau numai pe Turcia, ale cărei legi, ale cărei obiceiuri și a cărei religione cu totu altele erau de cât ale poporilor creștine occidentale. Acum, nici că suntem dependenți de Turcia nu se mai poate ăce.

Care der poate fi cuvântul plausibil, pentru care, de astă dată de bunăvoia și cu consimțimântul autorităților noastre constituționale, s'ar restabili, fiă și în parte, jurisdicțiunea consulară?

Care poate fi cuvântul ca, pe lângă acesta, să se înăture, să se desființeze pedisă constituțiunea și să se lase moșia stămoșescă fără aceea apărare pe care constituțiunea i-a acordat-o? — Nu vedem nici unu temeinic.

Și ne mirăm cum s'a putut ca, după ce atât de multe și atât de mari și felurite legături avem cu Germania, tocmai dela acest stat să pornescă cererea d'o astfel de convențiune consulară.

Ne mirăm, căci ori-ce s'ar ăce și independent de dispozițiunile jignitoare pentru suveranitatea națională a României, o asemenea convențiune vedese neîncredere în statul român, neîncredere în legile noastre, în autoritățile române.

Ea vedese cu alte cuvinte, că Germania nu crede pe ai săi supuși destul de ocrotiți în țară de legile care ocrotesc și avere și persona lor, întocmai cum ocrotesc avere și persona cetățenilor Români.

Nu dela Germania asemen' învinuirii putea să aștepte România. Intr'unu cuvânt, mai cu semă întru cât privește considerațiunile de ordine morală, nici una nu este, nu poate fi favorabilă pentru încheierea unei convenții ca cea proiectată cu Germania.

„România“ e uimită de acest pas al guvernului și face apel la întregu nămul românesc să se opună, dela Suveran până la muncitor, dela Vlădică până la opincă, căci România a Românilor este și a

Românilor trebuie să rămăie. Astfel prin această convențiune:

Se deschid porțile străinilor, — Israeliților mai cu deosebire, — la improprietărea rurală: la visul d'auru alți Alianței Universale Israelite, și alți economiștilor germani cei cu refrenul »Drang nach Osten«;

Se regulă moștenirea averilor rămase în țară de la supușii Germani și chiar a rudelor lor Români, după legile și de cătră tribunalele imperiului;

Se apără școlile germane din țară de orice amestec și de orice control din partea administrațiunii învățământului public;

Se sustrag cetățenii Români dela instanțele judecătorești ale țerei; spre a i face justițiabil înaintea consulatelor germane;

Și, în fine, se crează ceva mai mult decăt un stat în stat, reducându-se România într'o pozițiune și mai umilitore ca a vailieturilor turcesci, cum n'a fost de fapt nici chiar înaintea convențiunii dela Paris din 1857, când sudit era sinonim cu privilegiat, pe când căprarii austriaci dictau și băteau din picior prin tribunalele țerei.

»România liberă« nu e mulțumită cu convențiunea consulară cu Germania.

Decă deosebirea statutului personal de cel real este revindicată de Puteri mari și civilizate, pentru respectarea suveranității teritoriale, la noi această deosebire are o rațiune politică și națională. În această deosebire residă paladiul existenței noastre naționale și ținem la ea ca la naționalitatea noastră. A admite sistemul convențiunii este a sacrifica această egidă a națiunii române, este de a da printr'o convențiune consulară o interpretare unui text constituțional, este a permite străinilor să devia proprietari rurali contra constituției țerei.

»Rom. Lib.« se îngrijese cu atât mai mult, cu cât favorurile din convențiune sunt stipulate nu numai pentru supușii germani, ci și pentru aceia, cari sunt sub protecția Germaniei... A se pune sub protecția unui stat, lucrul e foarte ușor, der consecințele lui zdrobitoare pentru noi.

»L'Indépendance roumaine« numește unu act rușinos convențiunea consulară. Ea dovedese că guvernul a spus unu neadevăr, când a pretins că această convențiune nu coprinde decăt stipulațiunile obicnuite, conținute în actele de asemenea natură, încheiate între diferitele state civilizate, și arată că în nici o convențiune consulară nu se coprinde acele monstruoase inovațiuni ce se propun parlamentului. »L'Ind. roum.« sfirșese cu cuvintele:

Nu, acesta nu se va întâmpla, nu se poate. România independentă nu va primi o convențiune cum nu s'a mai încheiat nicăiri și care ar pune-o mai pre jos de statele barbare și de Republica Ecuatorului.

»Epoca« ăce, că convențiunea consulară confundă țera din nou în vasalitate. După ce arată ce drepturi mari și privilegii li se dă prin convențiunea agenților consulari, supușilor și protegiaților germani, ăce:

Și vom vedea ărași, ca înainte de domnia lui Vodă Cuza, pe dragomani puterilor străine sustrăgându pe pungașii dela pedepsă și la trebuință bătându din picior înaintea tribunalelor noastre. Vom vedea eroștii ovrei (epoși și obrasnici, însoțiți de dragomani plăți de dănie. Materia este bogată și merită studii întinse; der suntem siguri, că nu ni se va lăsa timpul de a o studia. În trei, patru zile legea va trece prin cameră și prin senat, fără ca nimeni să o fi putut aprofunda, închidându-se gura oratorilor și violându-se consciința puținilor reprezentanți ai țerei. ce figură în corpurile legiuitoare.

Răsboiul numese monstruoasă convențiunea consulară. După ce arată cât de vătămătoare e intereselor române, încheie astfel:

Destul am suferit în timpii trecuți cu jurisdicțiunea consulară, care forma stat în stat. Ați ne-am emancipat, și toți străinii fără excepțiune trebuie să începă a se obicnu cu supunerea la legile țerei, legi foarte liberale, care le acordă tuturor o ocrotire egală. Au trecut timpii, când streinii făceau toate afacerile lor sub protecțiunea consulilor lor, nevoindu să știe de nici o altă autoritate. Ați constituția țerei acordă tuturor străinilor fără excepțiune, aflători pe pământul României, protecțiunea dată de legi personelelor și averilor în genere, și prin urmare nu mai este necesitate de nici o convențiune consulară ca aceea ce ne impune d. Bismarck împreună cu imitația lui dela Florica.

La toate aceste temeri ale foilor independente, »Voința Națională«, organul guvernului, respunde reproducându articolul XXIII al convenției, care a ridi-

cată atăta furtună. (A se vedé numărul de erl alu „Gaz. Trans.”) Și pentru a precisa și mai bine înțelesul acestui articol, reproduce din espunerea de motive a ministrului Ferechide următoarele lămuriri privitoare la acest articol:

Legislațiunea germană nu stabilește, ca cea română, o deosebire între statutul personal și statutul real. Urma d'ea se căuta un mijloc de a nu jigni nici una din ambele legislațiuni. Acesta este scopul art. 23. Pentru a se depărta însă oricând nedumerire sau dificultate în interpretarea lui, guvernul german a făcut printr-o notă oficială o declarațiune formală în sensul următor:

„Dispozițiunile articolului 23 au de scop numai de a pune dreptul de succesiune a întregii averi a defunctului — fără deosebire între lucrurile mobile și imobile — sub aceeași lege, și anume legea țerei căreia aparține defunctul. Aceste dispozițiuni nu ating în nici un mod prescripțiunile legale, și fie de drept privat, fie de drept public, care se referă la drepturile reale asupra lucrurilor, mai cu seamă în tot ceea ce privește forma după care se stabilește sau se atinge aceste drepturi reale asupra bunurilor mobile precum și pentru cuprinsul și mărginirea acestor drepturi, și totuși odată anume pentru substituțiuni și majorate rămâne a se aplica legea țerei unde este situat imobilul.”

Cu alte cuvinte, decât prin redactarea art. 23 am recunoscut, în urma altor națiuni, ca Italia, principul admis de dreptul german, ca totuși să atinge de succesiune și de împărțirea bunurilor lăuate de defunct să fie regulată de legea țerei acestuia fără să distinge succesiunea mobilă de cea imobilă, s'a stipulat însă că de câte ori se va ivi, printre persoanele interesate în moștenire, un supus al statului unde ea se deschide, reclamațiunile vor cădea sub judecarea autorităților competente ale acestui Stat. Totuși aceste autorități vor fi competente pentru pretențiunile creditorilor pămînteni (art. 20.)

Prin urmare, când un interes român se află în joc în țară, tribunalelor noastre le este dat să se pronunțe.

Socotim — dice „Voința Națională,” că lucrul este lămurit. Unde e acum pericolul? Și în fine impută oștii că esagerază lucrurile și agit pe oameni, dintre care foarte mulți nici n'au cetit convenția.

Ingrijirile Turciei.

„Agenției Havas” i se comunică din Constantinopol, că Pörta se îngrijește de menținerea câtorva bastimente de rebeli străine în baia de la Suda și mai cu seamă de prezența vaselor englezesce, cu totă ridicarea blocului Pörta bănuște pe Anglia că voește să debarce trupe în Creta, pentru a stabili așa d'isa ordine în casă de turburări. De aceea celelalte bastimente rămân în Suda, mai cu seamă spre a veghea asupra Angliei. În orice casă, după rapoartele consulilor, Creta n'a fost niciodată mai liniștită ca acum.

În privința Bulgariei, Pörta s'a mărginit a însărcina pe Gadban-efendi să facă niște observațiuni amicale foarte blande, relative la discursul principelui și a confirmarea reprezentațiunile precedente ale guvernului otoman privitoare la drumurile de feră de joncțiune bulgaroturce.

Nisce sciri sigure din Sofia spun, că prințul e hotărât a merge înainte în sensul unirei; singura considerațiune susceptibilă de a opri pe prinț ar fi frica de o ocupațiune rusescă. Acelși sciri spun că prințul e cu totul hotărât a refusa nu numai de a plăti partea contributivă a Bulgariei în datoria turcescă, cestiune de altminteri totdeauna pendinte, dar încă și de a continua plata datoriei Rumeliei, care plată e suspendată dela revoluțiunea din 18 Septembrie.

FOILETONU.

Călătoria lui Stanley prin Africa centrală.

(Urmare.)

Intr'unu mod neobișnuit se distins în decursul luptei un ténér conducător dușman, carele se deosebia de cei de prin prejurul său prin podobe, ce le purta pe cap, și prin mantaua sa de piele de capră. Gâtul, brațele și picioarele lui erau acoperite cu inele de alamă, așa încât aceste părți cu greu ar fi putut fi rănite. El se apropiă de repezite ori de flotilă până la o distanță de 50 metri, porunci celor de cece oameni ai săi să puse și apoi făcu cu vasul său o întorsătură așa de dibace, încât Vangvana în zadar își descărcă armele asupra lui și asupra acelor, care îl însoțiau. În sfârșit Manva Sera isbuti să lovească pe vitelul conducătoru cu unu glonțu tocmai în șoldu. Celu rănit își legă în fața dușmanilor săi rana cu o bucată de stofă și apoi se retrase cu atăta jînise și cu atăt sângeră rece, încât storse admirațiunea călătorilor noștri.

Lupta, care durase mai multe ciasuri, începă a se apropia de sfârșit. Sălbaticii se retraseră și Stanley pută acum să dea celor răniți îngrijirea de lipsă. Lupta acesta era a trei-deci și una, și de bună seamă,

Prințul Karageorgeovici va sta în București, așteptându evenimentele.

SCIRILE ȚILEI.

Ministrul unguresc de interne a adresat tuturor autorităților comitatense o ordinațiune, în care se arată, că la 15 c. s'au întemplat în Triest trei casuri de coleră asiatică, careia au cădutu jertfă doi marinari și o femeie. Pentru ca această periculoasă boală, cu toate măsurile preventive ale guvernului austriac, să nu se introducă în țară, autoritatea comitatensă să dispună imediat în cercul ei de activitate, ca călătorii ce vin direct din Triest și bagagele lor, fiă că aceștia locuiesc în hotelu, birtu sau în casă privată, să se pună sub observațiune medicală, resp. sub supravegherea autorității. Cu deosebire se accentuează în ordinațiune, ca măsurile să se esecute în cel mai cruțator mod, pentru ca publicul călător să nu fiă espus unor vexațiuni de prisos.

Ministrul de finance unguresc a adresat o circulară către toți inspectorii de dare ai țării, dându instrucțiuni asupra modului de calculare a venitelor curate. Ministrul a aceluș acestui cercularu unu manual german, tipăritu la Viena și provăditu cu pagiuara austriacă, obligându pe toți notarii comunali să-l procure. Împrejurarea acesta a produsu mare fêrbere între „partioți,” cari nu-și pot esplica lucrul. Intr'adeveru, că nu-i lucru curat.

La manevrele de toamnă ale honvedilor vor lua parte de rendul acesta cei asentați în anii 1879, 1881, 1883 și 1884, precum și aceia, cari avându să facă în anul trecut exercițiile de arme, au fost dispensați, fiă din orice motive; apoi cei trecuți din armata comună la honvedii cu sfârșitul anului 1885. Nu vor face manevrele cei cari au făcutu exercițiile de arme de šestu ani.

„Budapester Tagblatt” dice că i-ar fi comunicat unu călătoru ce venia din România, că guvernul român a dat o circulară, în care se dice, că fiecare Român, care voiesce a cerceta vr'o baie în Ungaria, trebuie să plătescă 200 lei pentru unu pașaportu. În urma acestui ucasu băile Mehadia, Tușnadu, Borsecu, Vâlcele etc., care au fost până în anul acesta mai mult de Români frecventate, sunt numai de puține familii din România cercetate. Represaliile luate de către guvernul român păgubesc tocmai pe Români, căci afară de aceea, că multe familii din România sunt eschise de-a visita băile unguresce, ce le-au îndrăgitu, această taxă mare pentru pașaportu e o sarcină pentru Români și o restricțiune a dreptului de a călători unde le place. Băile unguresce trebuie da să se dedea a eși la mal fără „boeri” și voru pută face acesta cu atăt mai ușor, cu cât cercetarea băilor din partea indigenilor crește din an în an. — Călătorul și-a risu de foia ungurescă. Înă din anul trecut cele mai multe familii din România luaseră hotărîrea d'a nu mai veni la băile de aici, fiind sătule de „musică patriotică,” de „danțuri patriotice,” de „birturi patriotice,” de „firme patriotice,” de „concerturi kulturegiletiste,” ș. a. Omul merge la băi să se caute de sănătate, sau să se recreeze, er nu să amărască susțelul. E trist și păgubitoru pentru băile noastre, der cum își așternu „patrioții” așa dormu.

D-lu A. Ciurcu, espulsatul, a cerut guvernului român permisiunea de a intra în țară, spre a-și face trista datoriă, depunendu rămășițele soției sale în București, unde voru fi aduse din Franca. Guvernul i a acordat cererea pentru timp de 48 ore.

Studentii universitari din București au publicat unu apelu către colegii lor, prin care-i chiamă la o întrunire pe Duminecă, 15 Iuniu, „spre a protesta, nu din punctu de vedere politic, ci din punctu de vedere național, în contra încheierii convențiunei consulare cu Germania și a se declara nesolidari cu asemenea acte antinaționale.”

În Craiova se întocmesce o esposițiune a cooperatorilor din România. După cum spune „cooperatorul român,” esposițiunea se va deschide la 15 Septembrie.

În săptămâna acesta au mai plecat din Iași încă 30 de evrei la America.

Concertu în grădină va da Capela orașenescă mâne Duminecă în 27 Iuniu sera în grădina la Pomul verde cu programul: 1. „Marș românesc”; 2. „Ouverture la Pique Dame”; 3. „Vals italian”; 4. Bucată de concertu asupra cântecului abatelui „Nu trebuia să fiă” pentru fiață (d. I. Thiele); 5. „Polca de gratulare”; 6. a) Fantaisie despre „Serenada” lui Schubert, pentru harfă; b) „Danț bulgăresc”, pentru harfă, (d. O. Susse); 7. Ouverture la „Rakoczy”; 8. La cerere: „Frumoșă Dunăre albastră”; 9. „Domni bêtreni”, potpourri (cântec studentesc) de A. Brandner; 10. „Deșteptarea rosei” polca mazură; 11. „Domino-Gavotte”, din prinț și zidar; 12. „Cu patru cai”, galop.

Congresul național-bisericesc gr. or.

(Coresp. part. a „Gaz Trans.”)

Sibiu, 23 Iuniu 1886.

Ședința congresuală de astăzi a fost foarte scurtă, fiindcă comisiunile nu pot încă raporta nimica meritoric. S'a alesu o comisiune specială de 9 membri în afacerea ajutorului de stat, în persoanele d-lor: I. Bologna, Z. Boiu și Il. Dușlea pentru Sibiu; Ier. Beleşu, V. Babeșu și Iosif Gall pentru Arad; Fil. Musta, George Serbu și Alex. Mocioni pentru Caransebeș.

Ședința proximă se va ține mâne la 11 ore a. m. despre care vă voi raporta mai multe.

De sera la 6 ore se ține o conferință în seminarul Andreianu, la care voru lua parte mulți membri congresuali.

Sibiu, 24 Iuniu 1886.

Ședința a V. a congresului se deschide la 11 ore a. m. — După rezolvarea unor exhibite de mică importanță vine la ordinea zilei raportul comisiunei financiare. Raportorul E. Brote face arătare prea vener. Congresu, că comisiunea nu pôte aduce nici unu concludu, de ore-ce consistoriul metropolitan n'a pus încă la dispozițiunea comisiunei mai multe socoteli, în lipsa cărora comisiunea nu se pôte pronunța asupra raportului consistoriului metropolitan. Deci, vedându-se silită a-și sista deocamdată activitatea, face propunerea, ca vener. consistoriu metrop. să fiă invitată a pune la dispozițiune sa câtu mai curându amintitele acte.

C. Brediceanu propune acesta cestiune să se amâne până la ședința proximă. Propunerea acesta cade și se primesce a comisiunei financiare.

decă s'ar fi mai întemplat încă vre-o câte-va ca acesta, n'ar fi mai putut scăpa nici unu din călătorii noștri din aceste ținuturi așa de neospitale.

Urmânduși navigatorii noștri mai departe călătoria lor, dintr'odată începă a bate unu vânt puternic, care ținu mai multă vreme. Luntrele se aflau într'o situațiune foarte primejdiosă, de ore-ce valurile rîului se făceau din ce în ce totu mai mari și mai neliniștite.

Adese-ori chipurile formate în aer în urma resfrângerii razelor cădute asupra undelor uriașului Livingstone i făceau pe călătorii noștri să se înspăimânte. Pelicanii și găsele sălbatică apăreau ca nisce ostași gata de luptă, unu crocodilu fu socotit de luntre etc. —

Din 16 Februaru espedițiunea începă a duce din nou lipsă de cele trebuincioase pentru traiu. „Indigenii”, scrie Stanley, „se arătau așa de dușmănoși, încâtu fiecare trebuia să se întrebe cu îngrijire: De unde vomu căpeta lucrurile de mâncare trebuincioase?... Ce ne vomu face noi pe acestu fluviu atăt de grozavu?”

Mai trecură încă două zile. Sălbaticii nu le puseră călătorilor nici o piedecă, dar nici un voia a le da nici unu ajutoru, așa încât aceștia erau amenințați de fomete în modul cel mai serios. Decă nu voiau să mără de fomete, trebuiau să-și ia din nou inima

în dinți și să-și facă cu sila pe indigenii a le da aceea, ce nu voiau să le dea de bună voia.

După-ce mai făcură încă o zadarnică încercare de a se pune în înțelegere cu nisce pescari, chinuții noștri călători se opriră în 19 Februaru la o insulă, care se afla față în față cu unu sat. Abia începură să-și facă o tabără ca de obicei, și iată canoele indigenilor se și îndreptară spre dênșii.

Câtu de mare fu bucuria bieților călători, câtu de tare se încăldiră inimile lor, când vedură, că cei ce se apropiau, nu erau dușmani, ci dimpotrivă primiră daruri și încheieră cu dênșii chiar și frăția de sânge! Indigenii se întorseră înapoi și apoi veniră din nou, aducându pe sâma prierinilor noștri cu șimbelșugare banane, fructe de pisangu, făină, porumbă, mustă de palmi, porci, capre, oi, pesci și altele.

Și de astă-dată A-tot-puternicul purtase grijă de călătorii noștri, și de astă-dată elu le veni întru ajutoru, când necazul și desnădejduirea erau mai mari. Pentru aceea cu toții îi aduseră cea mai fêrbinte mulțumire, cu toții își arătară recunoștința lor pentru părintesca lui purtare de grijă.

La bunii și ospitalii Bvena — așa se numiau acești indigenii — rămăseră călătorii noștri până în 21 Februaru. La plecare bunii indigenii îi întovărășiră o

La propunerea raportului com. verif. R. Patîța. se verifică Dr. A. Todea pentru cercul Abrudului; actele electorale din cercul Beld aflându-se nevalide și foarte defectuoase se anulă alegerea și se dispune altă nouă; pentru cercul Halmagiului se verifică Theod. Pop ca deputat congresual.

Urmăză la ordinea zilei raportul comisiunii bisericesci Raportor: Theodoru Fașie. Înainte de desbatere cetesce secr. episcop. Ignatie Pop raportul senat. bisericesc, care e foarte bogat în date statistice relative la întreaga noastră mișcare bisericescă socială. Raportorul Fașie grupând întreg raportul în mai multe capitule recomandă, să se ea spre știință, însoțindu-le de mici propuneri ameliorative, cari se și primesc. La acel punct al raportului unde se amintesc starea anormală a moralității în seminarele noastre, cu privire la care se exprima dorința din toate părțile, ca să se vedă câtă mai curând cassată această anomalie, observă V. Babeșu într'un discurs mai lung, că ajutorul de stat s'ar fi putut întrebuița foarte nimerit spre subvenționarea acelor preoți, ale căror parohii nu sunt în stare a-i dota în mod corespunzător calificățiunei lor și ostenelelor împreună cu câștigarea acelei calificățiunii, exprimându-și credința că decă s'ar fi întrebuițat în modul acesta, dără nici nu l'ar fi luat statul să l'administreze el însuși. O părere de altcum vechiă.

Conferința ținută ieri n'a luat nici un concludu cu tôte că a durat 2 ore. Pa asta publicată alta. n. v.

După declararea războiului vamal.

Este aproape o lună de zile de când nu mai avem convenția comercială cu statul vecin România. De atunci Transilvănenilor, cari sunt nemijlocit loviți prin neisbunitie convenției, li se facu felu de felu de promisiuni din partea guvernului, în faptă însă nici o îmbunătățire. Și ajutorul realu, cu greu se poate da. S'a bucinat de atâtea ori, că la Brașov are să vină un milion de florenți, ca să ajute pe meseriași. Vorbe goale. Vreau să amestec lumea. Să presupunem, că ar fi undeva chiar un milion de florenți și că acela într'adevăr s'ar trimite la Brașov, ore cine și cum l'ar manipula? Să presupunem că se și manipulează bine ei bine, e constatată că, în multă două luni de zile, adun aici în Brașov marfă de peste un milion. Unde se se vândă? Decă nu se vinde, ce se facă măestri după aceea?

Zilele acestea a fost aici secretarul ministerialu Németh și un director de Bancă din Pesta, Kornfeld, ca să se informeze cum s'ar pută o hală pentru vândarea și cumpărarea articoloru ardelenesci. Transfiră că hala se va ridica în Budapesta! Deschideți-ne granița, a zis secretarului un măestru, altcum ne topim!

Etă urmările funeste ivite până acum în Brașov: Măestri și-au dimisionat pe sodali. Foarte puțin pot să mai lucreze câte ceva. Mulți măestri și sodali au emigrat și emigră în România, unde au prospecte de câștig, cei rămași acasă bat ușile din casă în casă, cerându lucru, cerându ajutoru ca să nu mără de fome. Și se rupe inima de milă, când îi auți tânguindu-se în modu desperat: Domnule, dați-ne de lucru ceva, dați-ne ajutoru, că murim de fome, astăzi mai avem hainele de pe noi, se le punem și pe acestea zălogu pentru doi, trei florenți, mai trăim câte-va zile, der ce se facem după aceea? Altă dovadă de meserie este, că so-

bucată de locu, și apoi despărțindu-se le doriră călătoria cea mai fericită.

Dorința acesta nu se îndepline, căci în curându luptele se începă din nou. Puscile indigenilor răsuna, ori și unde navigatorii noștri se apropiau de ei. Îndrăsnela, seu, mai bine distu, obrăznicia lor de multe ori era ceva de necredut. Într'unu rându unu singuru vasu numai cu patru omeni îndrăsni a ataca flotila întregă.

Peste nopte călătorii noștri rămăneau în insule nelocuite, cele mai multe câtu se pôte de frumoșe.

În 24 ajunseră ei la unu locu, unde rîul de o lățime așa de mare, încatu se asemănă mai multu cu unu lacu. Vaporele cele mai mari ar fi pututu pluti aici fără nici o grijă. Estinsa suprafața a rîului era sêmănată cu ostrôve frumoșe, acoperite cu verdeta. Pe lângă fermurii acestor ostrôve, printre trestia și printre erba cea înaltă se strecura flotila înainte, de ore-ce aicea era mai sigură, că nu va fi observată și atacată de sêlbatici. Mai bine prefereau călătorii noștri să se lupte cu hipopotamii, decâtu cu nisece omeni rîi la inimă. Prin insule se aflau în mare multe flamingi, pelican, berze, cocori, dihor și multe alte animale.

Din erba, ce crește pe acele insule cu multă îmbelșugare, se scoate sare.

cietatea (țehul) cismarilor de aici, care are unu capitalu de 17,000 florenți, au hotărît să desființeze societatea, să împartă banii (anul ar căpeta cam 50 fl.) ca să trăie!

Măestri și lumea comercială de aici sunt de părere că, fără convenția cu România, tôte partea Transilvaniei, mărginașă cu țera românescă, va fi adusă la sapă de lemn. Paguba cea mai mare voru suferi omeșterii, cari trăiau numai din România.

Promisiunile, că marfa ardelenă va avé trecere în Bulgaria și Serbia, n'au nici unu credemntu. Pentru că aici e lucru cunoscutu că Bulgarul e mulțămît cu foarte puțin, el până și căciula și-o lasă moștenire din copil în copil, încatu nu arareori nepotulu pörtă căciula moșu-său.

Moșul.

O rectificare.

București, 12 (24) Iunie 1886.

Domnule Redactor! După foile din Viena ați produsu și d-vostă scirea despre sinuciderea ténêrului medicinist Silviu Mănărdănu, punându ca cauză a sinuciderei „lipsa de mijloce”.

Veți înțelege, Domnule Redactor, că unu părinte nu pôte să îndure durerea mai mare decâtu moțtea unicului siu. Durerea acesta este deja destul de mărită prin felul morței, cred că nu mai este necesar să fie amărite zilele acestui părinte și prin neadeverul, că fiul său s'a impușcatu din lipsa de mijloce. Băiatul căpeta pe fiecare lună cu cea mai mare regularitate o sumă care era de ajunsu pentru ca să pôtă trăi omenesc și să-și vedă de studiu. Elu primea cu multu mai multu, aproape îndoit, câtu am avut mulți din noi, cari am studiat în străinătate. Afară de aceea băiatul avea în Viena pe unchiul său, unu frate alu mamei sale, care es'e funcționar, și în casu de trebuință de sigură că l'ar fi ajutat.

Cine scie însă în ce societate a ajunsu nefericitulu ténêru de 18—19 ani? De mortuis nihil nisi bene. Prin urmare eu nu voiu scruta aci cauzele sinuciderei lui, potu însă să asigură pe oricine, că am văditu cu ochii mei recepise prin cari a trimis tătalu numelu ténêru, la finea lunei Maiu și la începutul lui Iunie, cu totulu 89 florenți v. a. și i-a scrisu să-lu încunoscă când va termina cu examenele, ca să-i trimită bani de drumu pentru ca să vină acasă.

Ore pôte fi bănuț, că nu a îngrijit de fiul său unu tată, care ilu trimite cu chelueli mari în Viena pe câtă vreme în București este facultate de medicină? Biețulu tată jertfea bucuroș în sperarea, că fiul său când va veni ca doctoru din Viena are să fiă mai văditu ca cei din țera. Și ce a trebuit să-și vedă ochii?

Vă rog, Domnule Redactor, binevoiti a publica această rectificare în colonele iubitei noastre „Gazete”.

Primiți asigurarea stimei ce vă conservu.

Stefanu Popu.

Mulțămita publică.

(Fine.)

Budapesta, 5 Iunie 1886.

Colectante Ioan Nichita, avocat, Zilahu, dela d-nii: Ioan Nichita 2 fl., Ioan Maniu 1 fl., Alesandru Orțianu 1 fl., Alesandru Dragoșu 1 fl. — Suma 5 fl.

Galactionu Șagău, protopop, 3 fl., Andrei Cosma 1 fl., Florianu Șogău 2 fl., Ioan Belesiu 3 fl., Nicolau Șandor de Vist 5 fl., Alesandru Crăciunescu 2 fl.

Colectante Pahomie Avramescu, Teregova, dela d-nele: Emilia Bordanu 1 fl., Sofia Bondocu 1 fl., d-nii: Nicolae Machiatu 1 fl., Iosifu Cotocu 1 fl., Vasile Jivan

În 27 rîul își luă erăși forma sa de mai înainte. Lățimea lui era aici cam de vre-o 6½ chilometri. Furișatul pe lângă insule și prin canale nu mai era cu puțință.

Ajungându la țera Ciumbiri, călătorii noștri nici nu mai trebuiră să se ascundă, de ore-ce locuitorii de aici îi întâmpinară cu prietenia și le aduseră mai multe lucruri de mâncare. Ba, ce e mai multu, însuși regele aceste țeri veni ca să-lu viziteze Stanley, și-lu invită să rămână veni ca să-lu viziteze în statul său.

Stanley dete ascultare acesteii invitări, și câtă vreme rămase la regele, care-i oferise găzduire cu atâtea bunăvoință, avu prilegiu să observe mai multe lucruri interesante. Regele era unu omu cam de vre-o cinc-șeci de ani, și după cum se părea, de o fire câtu se pôte de blândă. În capu purta elu o pelărie înaltă de forma unui cilindru, făcută din fibre de palmi, eră peste umeru era încinsu cu curea, de care atârna o sabiă în forma unci seceri. La spate avca ca podoba o codă pörösă de elefantu, care ajungea până peste umeru. Elu își lua mereu tabacu de nasu dintr'o cōjă de bostanu și fuma dintr'o pipă, de care, după ce trăgea din ea câte-va fumuri, o da pe rându numeroșilor săi fi.

(Va urma.)

1 fl., Georgiu Grosavescu 3 fl., Bosiciu 1 fl., Bercsán Cornel 1 fl., Blaschitz Sándor 1 fl., Iosifu Ionescu 1 fl., Nicolae Tersiu 1 fl., Isacu Rădulescu 1 fl., Stefanu Stoicescu 1 fl., Stefanu Drăghiciu 1 fl., Kuresko Péter 1 fl., Iancu Căpanu 1 fl., Petru Pepa 1 fl., George Pepa 1 fl., B. Bona 60 cr., Ioan Grozavescu 1 fl., Lázár Weil 50 cr., Herman Heck 1 fl., Iuliu Martinescu 1 fl., Ioan Bumbăcilă 1 fl., Maria Romanu 1 fl., Savu Grozavescu 1 fl., R. B. 1 fl., Ilie Radu 1 fl. — Suma 29 fl. 10 cr.

George Têrnoveanu, notar, Urișulu-inferioru, 5 fl.

Suma 182 fl. 95 cr.

Venitul din loco 17 fl. 90 cr.

resultă 200 fl. 85 cr. venit curat.

Acei P. T. Domni, cari mai au încă listele, să binevoacă a ni le retrimită în timpul celu mai scurtu — cu ori ce resultat — ca să putem încheia socotelile deplin și publica și resultatulu acelor.

Budapesta la 5 Iunie 1886.

Pentru comitetulu aranjatoru:

Dr. Emilu cav. de Puscaru secretaru.

SCRÎ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alu „Gaz. Trans.”)

PESTA, 26 Iunie. — Tractatul de comertiu cu Francia s'a subscrișu ieri.

LONDRA, 26 Iunie. — Parlamentulu s'a închis printr'unu discursu alu tronului.

SOFIA, 26 Iunie. — Adresa guvernului la discursu tronului, care e de cuprinsu favorabilu, s'a primitu definitivu cu tôte contra două voturi.

BUCUREȘTI, 26 Iunie. — În cameră a declarat ministru Brătianu în privința convențiunei consulare cu Germania, că guvernulu din cauza lămuririi unor puncte, trebuie să încépă întreburi cu guvernulu germanu, că ore convențiunea se o supună desbaterii parlamentare încă în cursulu sesiunei acesteia. Despre acesta ministru-președinte se va exprima în timpu de trei zile.

DIVERSE.

O aventură a răposatului rege alu Bavariei. —

Se citește în „Tribuna din Geneva” dela 16 Ianuarie: „Acum câțiva ani la Lucerna, într' o zi de Iulie, unu străin ca de vr'o 30 ani, îmbrăcatu fără deosebire de ceilalți omeni, și avându în mână o valiză, ceru o cameră la unu din principalele oteluri. Chelnerii otelului abia băgându-lu în sêmă, ca pe toți aceia, cari nu se presintă cu o suită numerosă, abia se îndurară ai da o cameră la catulu alu treilea.

Străinulu depuse bagagiulu și punându-se într'o barcă, se duse să viziteze pe maestrulu Wagneru, care posedă o vilă în cealaltă parte a lacului. Sêra omenii otelului vădură pe străin intorcându-se și cerându cu sfială o supă, i se răspunse că nu se pôteu deranja bucătariu pentru atâtea lucru și elu fu silitu a se mulțumi cu unu picioru de pui pe care abia se induplecără a ilu da. După această slabă mâncare necunoscutulu se retrase în camera sa.

A doua zi mare emoțiune în otel, mare șambelanu m. s. regelui Bavariei venise să-și caute stăpanulu. I se respunse, că regele nu trăsese la acelu otel. Șambelanulu însă, asigură, că regele din contra trebuie să fie în otel. I se aduse registrulu de călători și printre iscaliturii elu recunoscu pe aceea a regelui Ludovicu, care se iscalise cu unu din numele sale. Era chiaru călătorulu necunoscutu pe care omenii otelului ilu suiseră pe la alu 3 catu și pe care ilu socotiseră nevrednicu de a mânca o supă. Patronulu otelului își smulse puținulu përu ce-i mai rămăsese pe capu, aușind aceste lucruri.

Ceea-ce este de observat în această împrejurare, este, că regele Lodovicu suferise fără să se turbure cătuși de puțin pentru purtarea puțin delicată a chelnerilor.

Bibliografia.

A eșitu de sub presă și se pôte comanda la tipografia Alexi în Brașov. Cura naturală, seu Metodu curei cu apă rece de Grigorie T. Miculesculu. 8°, 79 pagini. Prețulu 80 cruceri de exemplă. Apa rece și limpede de izvoru, dela unu timpu încôce a începutu a ocupa din ce în ce totu mai multu terenulu întru țămăduirea cea mai naturală a celor mai diferite maladii dintre care unele chiar reputate de necurabile până acum. Stabilimentele de cură cu apă rece se înmulțescu pe zi ce merge și prosperază, căci în adevăr, toți câți au încercat acestu metodu s'au convinsu despre eficacitatea lui. Resultatele, une-ori chiar miraculoșe, care s'au dobândescu la asemenea stabilimente, se potu ajunge cu aceeași siguranță, der cu mai puține spese, amu putea țice aproape grătuitu de fie cine a casă la sine, decă scie cum trebuie să-și întocmescă lucrulu. Cărticica aici anunțată ne învață întreaga procedură și ne pune decu în stare a ne folosi de tôte binefacerile tratamentulu cu apă rece.

Editoru: Iacobu Mureșianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Mureșianu

